

1ο ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Διοργανωτές: Κυπριακό Ινστιτούτο Ψυχοθεραπείας – ΚΕΣΥΨΥ – ΙΜΣ

ΘΕΜΑ: ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΗΣ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

14 Απριλίου 2013 – Δημοσιογραφική Εστία – Λευκωσία

« Χαιρετισμός και Καλωσόρισμα απο τον Άθω Ερωτοκρίτου, Εκπρόσωπο του Κυπριακού Ινστιτούτου Ψυχοθεραπείας και της Κυπριακής Εταιρείας Συνθετικής Ψυχοθεραπείας»

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι, αγαπητές βουλευτίνες της Κυπριακής Βουλής, κα. Ρούλα Μαυρονικόλα (Σ.Κ. ΕΔΕΚ), κα. Στέλλα Κυριακίδου (ΔΗΣΥ), κύριε εκπρόσωπε του Δημοτικού Συμβουλίου Λεμεσού Νίκο Σήκα, αγαπητοί συνάδελφοι, αγαπητές συναδέλφισσες, εκπαιδευτοι συνδαιτυμόνες, ξεχωριστοί συνεργάτες-συνδιοργανωτές του Συμποσίου, φίλες και φίλοι.

Εκ μέρους του Κυπριακού Ινστιτούτου Ψυχοθεραπείας, της Κυπριακής Εταιρείας Συνθετικής Ψυχοθεραπείας και εμένα προσωπικά, θέλω να σας απευθύνω χαιρετισμό και να σας καλωσορίσω στο 1ο Συμπόσιο Ψυχοθεραπείας, που έχει ένα ξεχωριστό επιστημονικό χαρακτήρα με θέμα «το κίνημα της Ψυχοθεραπείας στην Ευρώπη – Ανασκόπηση και προοπτικές στην Κύπρο», το οποίο χαρακτηρίζεται απο την πολυθεματικότητα του σε ένα Συνθετικό Πλαίσιο εργασίας με κοινό σκοπό και στόχους.

Γι' αυτό, νιώθω ιδιαίτερη συγκίνηση που βρισκόμαστε όλοι εμείς μαζί, οι λειτουργοί των Ψυχοβιολογικών, Ανθρωπιστικών – Κοινωνικών Επιστημών και περι της ψυχικής υγείας επαγγελματίες, **συνενωμένοι**, γιατί και η ευθύνη μας είναι μεγάλη, σε μια περίοδο δύσκολη και θλιβερή που ζούμε, τόσο στην μικρή μας πατρίδα Κύπρο, όσο και στην Ευρώπη αλλά και παγκόσμια στις 'νέες τάξεις' πραγμάτων. Μια περίοδο όπου άνθρωποι, Έθνη και λαοί χάνουν

το νόημα και την γραμμή πλεύσης τους και όπου ο άνθρωπος αναζητά την επαφή με τα **εσωτερικά** και **εξωτερικά** σημεία αναφοράς του, για να μπορέσει να ξαναβρεί τον προσανατολισμό του, την σχέση με τον εαυτό του και τον κόσμο του. Να ξαναβρεί την ελπίδα και τον αρχικό σκοπό. Για μάς, η κρίση αυτή, που επιμηκύνεται σε όλους τους τομείς δράσης του ανθρώπου, είναι ουσιαστικά μια ανθρώπινη κρίση, δηλαδή μια κρίση ψυχικής υγείας και τα κράτη οφείλουν εάν επιθυμούν να ορθοποδίσουν, να φροντίσουν την ψυχική και σωματική υγεία των λαών τους. Και εμείς, όλοι εδώ, έχουμε να συντελέσουμε σοβαρό έργο τόσο στην πρόληψη όσο και στην αντιμετώπιση της ψυχοσωματικής υγείας των ανθρώπων, γιατί αυτό, αποτελεί προτεραιότητα μας, κάτι για το οποίο πρέπει να είμαστε αποτελεσματικά προετοιμασμένοι, κάτι που μπορεί να κατορθωθεί μέσα απο κοινούς αγώνες όλων μας.

Ιδιαίτερη χαρά και τιμή νιώθουμε γιατί μαζί μας, έχουμε τρεις επιφανής επιστήμονες και ανθρώπους, τον Καθηγητή Δρ. Alfred Pritz, παγκόσμια γνωστό και βραβευμένο, πρόεδρο του Παγκόσμιου Συμβουλίου Ψυχοθεραπείας (World Council of Psychotherapy – W.C.P, μέρος των Ηνωμένων Εθνών) και που συνιστά τον επίσημο Σύμβουλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέματα Ψυχοθεραπείας και επίσης ιδρυτή του Sigmund Freud University στην Βιέννη, καθώς επίσης τους διακεκριμένους και ευρύτερα γνωστούς Δρ. Adrian Rhodes, πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συνδέσμου για την Ψυχοθεραπεία, (EAP - European Association for Psychotherapy) και τον Δρ. Tom Warnecke, Αντιπρόεδρο του Συμβουλίου Ψυχοθεραπευτών Ηνωμένου Βασιλείου (UKCP). Η τιμητική και δημιουργική παρουσία των επισήμων προσκεκλημένων μας, αποτελεί για εμάς κάτι ιδιαίτερα ξεχωριστό και σημαντικό, γιατί αποτελούν την ‘μαγιά’ στο ‘προζύμι’ που υπάρχει στην Κύπρο, για την συνένωση των άξια δοκιμασμένων ειδικών επαγγελματιών περί την Ψυχοθεραπεία και την κατοχύρωση της μέσα απο θεσμικές ρυθμίσεις, σύμφωνα με τις Ευρωπαϊκές και Διεθνής Αρχές, αφού βρισκόμαστε όλοι στην διαδρομή του κινήματος της Ψυχοθεραπείας και νοιαζόμαστε για τις προοπτικές του.

Επίσης η παρουσία τους και το αμέριστο ενδιαφέρον τους, ενισχύει την Ευρωπαϊκή παρουσία στην Κύπρο, αλλά και πιο σημαντικά ενισχύει την παρουσία της Κύπρου στα Ευρωπαϊκά Ψυχοθεραπευτικά δεδομένα. Γι’ αυτό αγαπητοί συνάδελφοι, καθηγητή Δρ.Pritz, Δρ.Rhodes

και Δρ. Warnecke, με χαρά σας καλωσορίζουμε στο νησί μας και πατρίδα μας Κύπρο και στο αποψινό συμπόσιο.

Χωρίς να είναι πρόθεση μου να πάρω αυτό τον πολύτιμο χρόνο σας, θέλω να αναφέρω πως, παράλληλα νιώθουμε ιδιαίτερη χαρά, χωρίς να παραγνωρίζουμε την πολύτιμη συνεισφορά των άλλων δύο προσκεκλημένων μας, γιατί εκτός των άλλων, ο καθηγητής Δρ. Alfred Pritz, αποτελεί σημαντικό θεμέλιο του Πανεπιστημίου Sigmund Freud της Βιέννης και προσωπικά αισθάνομαι κρυφή περηφάνια, γιατί ο άλλος πρωτοπόρος Βιεννέζος γιατρός Sigmund Freud, θεμελιωτής της ψυχοδυναμικής σκέψης, πριν ένα περίπου αιώνα και κάτι, έδωσε μια άλλη ώθηση και διάσταση στο επιστημονικό σκέπτεσθαι, με την ανακάλυψη του **ασυνειδήτου**. Με τον τρόπο αυτό, άρχισε ένα κίνημα, που έφερε την επανάσταση στην κατεστημένη επιστημονική σκέψη, που για περίπου 19 αιώνες ήταν καθλωμένη εξ' αιτίας του μονοθεϊσμού απο την Ανατολή, ο οποίος σφράγισε όλες τις θεωρίες με το πέπλο της θρησκευτικότητας και της δογματικής σκέψης και που δεν δίσταζαν ακόμη να καίνε στον Μεσαίωνα τους αμφισβητίες.

Όμως, νιώθουμε επίσης υπερήφανοι, γιατί ως Έλληνες της Κύπρου, γνωρίζουμε οτι ο μύθος της Ευρώπης είναι Ελληνικός και πως, η Αρχαία Ελλάδα είναι η πρώτη γή της ψυχανάλυσης και η βάση για την ψυχοθεραπευτική διαδρομή, όπου μπήκαν τα θεμέλια της ψυχολογικής σκέψης στην Ευρώπη καθώς και της θεραπευτικής πρακτικής και διαδικασίας, απο τον Πλάτωνα, αυτόν τον βαθιά σκεπτόμενο Έλληνα σοφό.

Στο έργο του «Το Συμπόσιο» κάνει αναφορά στον **Έρωτα**, σαν την γόνιμη δημιουργική δύναμη, όχι μόνο στην σεξουαλική μας ζωή αλλά και στην δημιουργία του Πολιτισμού, της Τέχνης, της Φιλοσοφίας, της Θρησκείας. Μίλησε για την ιατρική σαν “την επιστήμη των ερωτικών ορμών”. (O. Pfister). Σκέψη και θέση που επιβεβαιώνονται με τις ψυχαναλυτικές θέσεις και εμπειρίες του πατέρα της ψυχανάλυσης, 2.500 χρόνια μετά.

Και η Κύπρος που είναι το νησί της Αφροδίτης, της Κύπριδας, δηλαδή της Κυπριώτισσας όπως αναφέρει και ο Όμηρος και όπως εξιστορεί ο Ηρόδοτος στην “Θεογονία”, πλάστηκε απο τον αφρό της θάλασσας και προσωρμίστηκε πρώτα στα Κύθηρα και ύστερα στην Κύπρο,

όπου ‘‘Αναδυομένη’’ προέβαλλε μέσα απο τα κύματα αντίκρυ στην Πάφο και την υποδέχτηκε στην ακρογιαλιά ο Έρωσ, όπως τον είχε παραστήσει ο γλύπτης Φειδιάς. Έτσι η Αφροδίτη η Θεά της φυσικής-σαρκικής ένωσης και ο Έρωσ ο θεός του αισθήματος και του ερωτικού πάθους, στην ένωση τους ανέδειξαν **τον Επενδυτικό Έρωτα**, δηλαδή αυτόν που δάμασε την επιθετικότητα και γέννησε την Αρμονία. Γι’ αυτό δεν είναι για μας τυχαίο, που στο έμβλημα μας ως Κυπριακό Ινστιτούτο Ψυχοθεραπείας, βρίσκεται η Αφροδίτη της Κύπρου, με μια παραλλαγή, με ανάταση των χεριών της, όπου σχηματίζεται το κεφαλαίο **Ψ**.

Ακόμη τα Αρχαία Ελληνικά Κείμενα, η Ελληνική Μυθολογία, που είναι η μητέρα της Ιστορίας και της Επιστήμης, η σχέση του Μύθου και του Ονείρου, η ερμηνεία των Μύθων, των Καλλιτεχνικών δημιουργημάτων, αποδεικνύουν τον αντικειμενικό χαρακτήρα ψυχαναλυτικών εννοιών, σε παγκόσμιο επίπεδο, όπως π.χ. του γνωστότερου Οιδιπόδειου Συμπλέγματος, του συμπλέγματος της Ηλέκτρας, κ.α.

Οι προδρομικές γραφές της ψυχαναλυτικής σκέψης συναντιούνται στα Αρχαία Ελληνικά Κείμενα, γι’ αυτό στην Κύπρο και τον ευρύτερο Ελλαδικό χώρο, εκτιμούμε ιδιαίτερα την Ψυχαναλυτική Παιδαγωγική, σαν βάση του οικοδομήματος της ψυχαναλυτικής σκέψης, της ψυχολογίας του βάθους αλλά και άλλων σχολών σκέψης της ψυχολογίας και ψυχοθεραπευτικών κατευθύνσεων, σε ένα αρμονικό Συνθετικό Πλαίσιο, γιατί αποτελούν μέρος του προγονικού μας ασυνείδητου.

Ακόμη και ο μακαριστός δάσκαλος μου, ο Έλληνας γιατρός – ψυχαναλυτής και διεθνούς εμβέλειας επιστήμονας απο το 1925, Νικόλαος Ν. Δρακουλίδης, που είχε το λογοτεχνικό ψευδώνυμο ‘Αγγελος Δόξας και είχα την ευτυχία να είναι ένας απο τους πρώτους και σημαντικότερους πνευματικούς μου γονείς, μαθητής ο ίδιος του Sigmund Freud, ο οποίος τον παράπεμψε για την προσωπική του ανάλυση στην ψυχαναλύτρια Μαρία Βοναπάρτη, που ζούσε τότε στην Ελβετία, σύζυγο του γιού του Βασιλιά Γεώργιου, του πρώτου Βασιλιά των Ελλήνων, λόγω της Ελληνικής του καταγωγής, και ο οποίος ασχολήθηκε πρώϊμα μάλιστα με την ψυχαναλυτική ερμηνεία των Καλλιτεχνικών Έργων, στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, σε ένα έργο του για τον **Αριστοφάνη**, που δημοσιεύτηκε το 1967 στο Παρίσι, με τίτλο «La Psychanalyse d’Aristofane», αναφέρει μεταξύ άλλων, ακόμη ότι: ‘‘Ο Αριστοφάνης είναι ο

πρώτος που περιέγραψε τους Ελεύθερους Συνειρμούς (“Νεφέλες – 693-674”) όπως τους συνέλαβε ο Σωκράτης και έγραψε τις “Σφήκες”, το πρώτο ουσιαστικά ψυχόδραμα και ο Σωκράτης είναι αυτός που συνέλαβε την ιδέα του Ψυχαναλυτικού Ντιβανιού και έβαλε τα θεμέλια του εσωτερικού διαλόγου με **“την μαιευτική του μέθοδο”**.

Επίσης θέλουμε να αναφέρουμε, πως, ήταν γνωστό στην αρχαιότητα, ότι στα **Αρχαία Αμφιαράεια και Ασκληπεία**, δεν θεραπεύονταν μόνον σωματικές αρρώστιες αλλά και ψυχικές, και γι’ αυτό λειτουργούσαν σαν **“πρώϊμα ψυχοθεραπευτήρια”** για αντιμετώπιση ψυχοσωματικών προβλημάτων. Ακόμη αναφορές υπάρχουν πριν απο τον Ιπποκράτη για τον μύστη Μελάμπους, ο οποίος θεωρείται σαν ο πρώτος ψυχοθεραπευτής, γιατί εθεράπευσε τον Ίφικλον, γιο του βασιλιά Φυλάκου, που έζησε 300 χρόνια πριν απο τον Όμηρο, και έπασχε απο σεξουαλική ανικανότητα ψυχολογικής αιτιολογίας (Τσουκαντάς Γ.). Επίσης στο Ονειρομαντείο του Τροφωνίου, στον ναό του Ακτίου Απόλλωνος και αλλού, δεν ασκείτο μαγεία “αλλά εφαρμογή ψυχοθεραπείας”, ενασκούμενης δια της ψυχολογικής προπαρασκευής του αρρώστου, με τους ψυχολογικούς καθαρμούς, τα θυσίας, τα λατρευτικά έθιμα, την νηστεία....” κ.α (Κουρέτας Δ. , Φιλιππόπουλος Γ.).

Δεν είναι στην πρόθεση μου να σας κουράσω άλλο, αγαπητοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες, μέσα απο ένα σύντομο χαιρετισμό. Αλλά θα λέγαμε, πως δεν είναι τυχαίο, που ο ίδιος ο πατέρας της ψυχανάλυσης, λάτρευε την Ελληνική Μυθολογία και σκέψη, την φιλοσοφία, τις τέχνες, την ιστορία, τον πολιτισμό και οτι ζήτησε η τέφρα του να τοποθετηθεί σε ένα Ελληνικό αμφορέα.

Τελειώνοντας, με αφορμή του συνειρμούς που μου δημιουργεί η τιμητική παρουσία του καθηγητή Alfred Pritz, ενός άλλου καταξιωμένου Βιεννέζου ψυχιάτρου- ψυχοθεραπευτή, θέλω να σας αναφέρω, ανακαλώντας προσωπικές μου μνήμες, πως θα μου μείνει αξέχαστο ενα περιστατικό, που συνέβει πριν πολλά χρόνια, όταν πήγαμε στην Βιέννη, μια μικρή ομάδα τακτικών μελών της Εταιρείας Ψυχοθεραπείας και Ψυχοκοινωνικών Ερευνών Ελλάδας, ιδρυτικού μέλους της Διεθνούς Εταιρείας Ψυχοθεραπείας και Ψυχολογίας του Βάθους, με μοναδικό σκοπό να επισκεφθούμε – σαν προσκύνημα – θα λέγαμε τότε, το σπίτι του Freud, στο μεσοπάτωμα της οδού Μπερκάσε 10, και να γίνουμε μέλη του τότε Συνδέσμου

Φροϋδιστικών Βιέννης και μετά να ζήσουμε τα όσα όμορφα και σπουδαία έχει η πνευματική, καλλιτεχνική, κοινωνική και με φυσική ομορφιά πόλη της Βιέννης.

Μας έκανε εντύπωση, όταν πληροφορηθήκαμε, πως, το διαμέρισμα – γραφείο του Freud, όπου ομολογώ πως, ακόμη και το κουτί απο τα πούρα του, μύριζε πούρο, το συντηρούσαν και το φρόντιζαν τότε ξένοι παράγοντες.

Στην ερώτηση μας, γιατί δεν το φρόντιζαν οι ίδιοι οι Βιεννέζοι, η απάντηση, έστω και αλληγορική, ήρθε άμεση απο παριστάμενο αν θυμάμαι καλά, ξεναγό: “Εμείς έχουμε το βάλς και το καλό κρασί, γι’ αυτό δεν είχαμε ανάγκη τον Freud”.

Ήταν για μας ενα μικρό σιόκ, η απάντηση αυτή, αλλά δεν μας απαγοήτευσε, γιατί ως Έλληνες γνωρίζαμε πολύ καλά απο την δική μας ιστορία, την παροιμία που λέει “δεν γίνεσαι προφήτης στον τόπο σου” και παράλληλα είμαστε σίγουροι, πως, το Βιεννέζικο Βάλς και τα Αυστριακά κρασιά είναι ξεχωριστά. Όμως είμαστε πιο σίγουροι, πως, το άρωμα όλων αυτών που πρόσθετε στην ποιότητα τους, πνευματικά και ψυχοσωματικά, είναι το δυναμικό πνευματικό έργο που πρόσφερε ο Freud σε όλον τον κόσμο, παράλληλα με τον οίνο που πρόσφεραν οι Βιεννέζοι, δημιουργώντας έτσι την σύνθεση του “οινοπνεύματος”, όπως το ονόμαζαν οι αρχαίοι Έλληνες και πως, αυτό το έργο συνεχίζεται απο άξιους συνεχιστές του, και που κάποιους απο αυτούς έχουμε την τιμή να έχουμε σήμερα μαζί μας, μαζί με όλους εσάς, ξεχωριστοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες. Γιατί η επιστήμη και η γνώση και κυρίως η επίγνωση, κατακτιέται με κόπους, αλλά δεν έχει πατρίδα, γιατί ανήκει σε όλους, έστω και αν ο κάθε ένας έχει την δική του ιστορία.

Όμως, και τα δικά μας κρασιά είναι ξεχωριστά και είμαστε έτοιμοι να τα μοιραστούμε μαζί σας και ιδιαίτερα, το κατ’ εξοχήν κυπριακό οιδήποτο, που λέγεται κουμανταρία, αγαπητοί φιλοξενούμενοι και που ψυχοθεραπευτικά μιλώντας, “αναστέλλει τις αναστολές”, μετά απο 2-3 ποτήρια. Είναι μοναδικό. Γιατί, η Κύπρος διαθέτει ανάμεσα στις τόσες ομορφιές της, μερικά απο τα αρχαιότερα οινοποιεία και αρωματοποιεία, εκτός απο την μυθολογία και την ιστορία της “περι ψυχής”, τις τέχνες, τον πολιτισμό και την φιλοσοφία της. Εξ’ άλλου ένας απο τους επτά σοφούς της Ελλάδας, ο Ζήνων ο Κιτιεύς, ήταν Κύπριος, απο το αρχαίο Κίτιο.

Κλείνοντας, κάτι που άφησα τελευταίο, θα 'ταν παράληψη να μην ευχαριστήσουμε ως Κυπριακό Ινστιτούτο Ψυχοθεραπείας και εγώ προσωπικά, την φίλη και καλή συναδέλφισσα Λίντα Πενδάκη, κλινική ψυχοθεραπεύτρια, Εθνική Αντιπρόσωπο Κύπρου στον Ευρωπαϊκό Σύλλογο Ψυχοθεραπείας και τακτικό μέλος του Κυπριακού Ινστιτούτου Ψυχοθεραπείας, για την πολύτιμη προσφορά της στο συντελούμενο έργο στην Ψυχοθεραπευτική κοινότητα της Κύπρου και της Ευρώπης.

Κάθε ευχή για ευόδωση των εργασιών μας. Σας ευχαριστώ.

Άθως Ερωτοκρίτου

- Εγγεγραμμένος Κλιν. Ψυχολόγος – Δραματοθεραπευτή
- Συνθετικός Ψυχοθεραπευτής
- Καθηγητής στο Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Συνθετικής Ψυχοθεραπείας (G.B)
- Διδάσκαλος στο Κυπριακό Ινστιτούτο Ψυχοθεραπείας
- Επόπτης ειδικευομένων Ψυχολόγων – Ψυχοθεραπευτών
- Τακτικό μέλος του Ευρωπαϊκού Συλλογου Ψυχοθεραπείας (EAP).